

قصه به لذت خوردن غذای ایرانی

تمرین قصه‌گویی در نشست «قصه‌گویی در مدارس»
کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

ام‌لیلا صمدی لولاکی

کرد، از چگونگی داستان‌سرایی گفت و تجربیات خود را با مربیان قصه‌گو و علاقه‌مندان به این هنر سهیم شد. مطالبی که با عنوان‌های متفاوت در زیر می‌آید، از زبان این قصه‌گوی حرفه‌ای بیان شد که نشست را به شیوه‌ی کارگاهی اداره می‌کرد.

چگونه یک داستان خوب انتخاب کنیم؟

پیدا کردن داستان خوب اهمیت زیادی دارد. هنگام انتخاب یک داستان باید در ذهن داشته باشیم که داستان‌هایی لذت‌بخش، با طرح روشن و شخصیت‌های قوی انتخاب کنیم. داستان باید قابلیت تصویرسازی آسان در ذهن شما را داشته باشد. افسانه‌ها، قصه‌های عامیانه، کتاب، نوار، سی‌دی، فیلم و سخنرانی (از جمله سخنرانی‌های مذهبی)، گپ زدن‌ها، یادداشت‌ها، خاطرات شخصی، خاطرات خانوادگی و جوک‌ها منابع خوبی برای انتخاب داستان هستند. می‌توانید در مورد خاطره‌ای از جشن تولدی که در ذهن شما مانده است، صحبت کنید و از حادثه‌ای که در آن خجالت زده شدید یا خاطره‌ای که در آن به شدت ترسیدید، بگویید. همچنین، برای داستان‌گویی می‌توانید از خاطره‌ی مورد علاقه‌ی خود از دوران بچگی و از کسانی که تا ابد در خاطر شما خواهند ماند، بهره بگیرید.

چگونه داستان خوانی را سریع‌تر یاد بگیریم؟

تمرین، تمرین، تمرین. داستان را برای خودتان تعریف و تمرین کنید. برای خودتان تصویرسازی کنید. در حال راه رفتن نیز آن را تکرار کنید. حتی می‌توانید داستان‌گویی خود را ضبط کنید. ضبط کردن داستان یا نوشتن آن به هرچه بهتر تعریف کردن داستان کمک می‌کند. داستان را بلندبلند بخوانید. همیشه نتیجه‌ی بلند خواندن خیلی بهتر از آرام خواندن است.

اشاره

تأثیر مثبت به‌کارگیری قصه‌های هدفمند به‌عنوان ابزارهایی هیجان‌انگیز و آموزشی را می‌توانیم به‌عنوان ابزاری مؤثر در جهت تغییر و جهت‌دهی رفتار دانش‌آموزان، به‌ویژه دانش‌آموزان دوره‌ی ابتدایی، به کار بگیریم. از جمله اینکه با قصه‌گویی می‌توانیم به آن‌ها کمک کنیم تا احساسات انتزاعی خود را به‌صورت عینی درک کنند. اگر بهترین قصه‌ها در اختیار معلمی قرار گیرد که نتواند از عهده‌ی ارائه‌ی آن برآید، در واقع کاری انجام نشده است. از این رو بدیهی است برگزاری برنامه‌های آموزش قصه‌گویی برای شرکت علاقه‌مندان و به خصوص آموزگاران بسیار تأثیرگذار و راهگشا خواهد بود.

در این راستا، از برنامه‌های مهم هجدهمین جشنواره‌ی بین‌المللی قصه‌گویی در مرکز آفرینش‌های فرهنگی هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، نشست **قصه‌گویی در مدارس بود؛ با مدیریت دکتر مایک لاکت**، قصه‌گوی آمریکایی. مایک لاکت اهل شهر نرمال در ایالت الینوی آمریکا است. اسم مستعار وی **قصه‌گوی نرمال** است که با نام شهرش تناسب دارد. وی معلم، نویسنده و سخنران است و برای بچه‌ها کتاب و داستان می‌خواند.

تقویت مهارت‌های شنیداری و گفتاری با قصه‌گویی

لاکت که تجربه‌ی ۳۳ سال معلمی و چند سال مدیریت مدرسه را در کارنامه‌ی خود دارد، از فایده‌های قصه‌گویی که در عمل و در تحقیقات خود دریافته است، گفت. لاکت داستان‌ها را بسیار تأثیرگذار خواند. **وی مهم‌ترین فایده‌ی قصه‌گویی را این دانست که احساس شادی را در بچه‌ها ایجاد می‌کند.** این قصه‌گوی آمریکایی به شکلی رمزگونه گفت: «قصه‌گویی مثل این است که یک غذای خوشمزه‌ی ایرانی بخوریم». دکتر لاکت ادامه داد: «با

قصه‌گویی مهارت‌های شنیداری بچه‌ها پیشرفت می‌کند. قصه می‌تواند بچه را به شنونده‌ای خوب تبدیل کند. همچنین، با قصه مهارت خواندن و دایره‌ی واژگان بچه‌ها زیاد می‌شود و آن‌ها می‌توانند بهتر صحبت کنند». مایک لاکت چند نسخه از کتاب‌هایش را برای ترجمه و استفاده‌ی علاقه‌مندان در اختیار دست‌اندرکاران کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان قرار داد و ابراز آمادگی کرد که اهالی کانون را در جریان تحقیقات خود در حوزه‌ی قصه‌گویی قرار دهد. دکتر لاکت در نشست قصه‌گویی در مدارس که آن را با مشارکت حضار اداره

تطبیق داستان با فرهنگ خود

مهم است داستان را بخوانید و با فرهنگ خود تطبیق دهید. از منبع داستان آگاه شوید، به حقوق معنوی اثر توجه کنید و آن را ذکر کنید. یک نکته‌ی کلیدی پیدا کنید که به وسیله‌ی آن بتوانید داستان را شخصی‌سازی کنید. در داستان‌گویی به حافظه‌ی خود اتکا کنید. یک طرح کلی و نقشه از داستان داشته باشید. هر بار که داستان را تعریف می‌کنید، سعی کنید نکات ظریفی را که برای بهبود آن به نظر تان می‌آید، برای دفعه‌ی بعد به کار بگیرید.

درست کردن یک مجموعه داستان برای خود

داستان‌هایی را که فکر می‌کنید ممکن است دوباره به آن‌ها رجوع کنید در یک مجموعه‌ی جدا نگه دارید. به دنبال داستان‌های جدید برای گسترش کار خود باشید. داستان‌هایی را که اهداف چندگانه دارند یاد بگیرید. من از منابعی از جمله لینک‌های شبکه‌ی داستان‌گویی ملی «<http://www.storynet.org>» و

وبسایت تیم شپرد

«<http://www.timsheppard.co.uk/>

»[story/index.html](http://www.timsheppard.co.uk/story/index.html)»

مجموعه داستان خود کمک می‌گیرم.

وبگاه و ایمیل خودم، یعنی مایک لاکت نیز این است:

mike@mikelockett.com-www.

mikelockett.com حتماً شما هم منابع

مهمی دارید.

پنج نکته‌ی طلایی

۱. داستان کودکان بیش از پنج شخصیت نداشته باشد، چرا که اگر تعداد شخصیت‌ها زیاد باشد، از یاد بچه‌ها می‌رود. اسامی شخصیت‌ها نیز کوتاه باشد.

۲. حواس پنج‌گانه را به داستان اضافه کنید.

۳. در داستان‌گویی خود به سؤالاتی نظیر چرا؟ چه کسی؟ چه وقت؟ چه چیزی؟

خود تعریف کنند. حضار با علاقه‌مندی با دکتر لاکت همکاری می‌کردند. تعدادی از افراد نیز داوطلبانه قصه‌ی خود را در جمع تعریف کردند که تشویق شدند. لاکت در ادامه، داستان رشد یک دانه‌ی کدوتنبل را، با رعایت همان نکاتی که آموزش می‌داد، تعریف کرد. برای مثال، در قسمتی از داستان که آمده بود: «جانی! یک دانه‌ی کوچک روی زمین پیدا کرد»، از همه‌ی حضار خواست خم شوند و یک دانه از روی زمین بردارند.

قصه‌گویی برای ایرانی‌ها

مایک لاکت در پایان نشست از آمدنش به ایران گفت. اینکه در آمریکا با ممانعت هم‌وطنانش برای آمدن به ایران مواجه شد. اما به آن‌ها گفت: «مردم خیلی خوبی در ایران هستند. آن‌ها از من دعوت کردند که در کشورشان قصه بگویم. من هم برایشان قصه می‌گویم و هم با آن‌ها آشنا می‌شوم». لاکت از تعامل با ایرانی‌ها گفت و اینکه دوست دارد زبان فارسی را یاد بگیرد و امیدوار است روابط بهتر شود.

کجا؟ چگونه؟ و ... جواب دهید.

۴. داستان خود را حداقل برای پنج نفر تعریف کنید.

۵. چند کلمه‌ی کلیدی را که به یاد آوردن آن‌ها ادامه‌ی داستان را برای شما ساده می‌سازد، به خاطر بسپارید.

دیگر فنون‌های قصه‌گویی

تنفس، تن صدا، حجم صدا، سرعت، شدت و لهجه، صورت، تقلید حرکات، روش وصف، همراهی و مشارکت بچه‌ها، آواز، موسیقی، مشارکت مخاطبان و فراموش کردن عمدی نکات برای جلب توجه و مشارکت مخاطبان نیز از دیگر عوامل مؤثر در داستان‌سرایی است که باید به آن توجه کرد.

آموزش قصه‌گویی به شیوه‌ی مشارکتی

دکتر لاکت در طی این نشست شرکت‌کنندگان را هم به فعالیت واداشت و درگیر قصه‌گویی کرد. وی دقایقی به حضار فرصت داد تا موضوعی را انتخاب و در مورد آن فکر و در قالب داستان برای نفر پهلویی

